

Ігри, вправи та техніки для виховання толерантності

Техніка «Хто я»

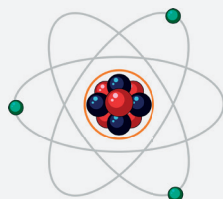

Запропонуйте учням письмово дати десять відповідей на запитання: «Хто я?». Наприклад: «Я — учень», «Я — людина», «Я — дівчинка». У кожного буде свій перелік. Наступний крок: запропонуйте учням обрати найбільш значущу чи найбільш цікаву на поточний момент ідентичність. Відтак об'єднайте їх за ідентичностями в групи, як от: дівчатка, любителі собак, любителі футболу тощо. Кожна група має відповісти на кілька запитань:

- **Які ми?** Це допоможе дітям створити певний образ соціальної ролі, за якою вони об'єдналися.
- **Що для нас важливо?** Відповідь на це запитання дасть змогу збагатити бачення цінностями, властивими кожній ідентичності.
- **«Ми завжди...» і «Ми ніколи...».** Кожна наша соціальна роль передбачає якісь норми й правила. Ці два твердження допоможуть учням сформулювати, які норми і правила супроводжують цю соціальну ідентичність.

Запропонуйте учням об'єднатися в нові групи й повторно відповісти на запитання. Так учні формуватимуть багатовимірну, полімодальну структуру власного Я.

Техніка «Соціальний атом»

Запропонуйте учням намалювати атом, де в центрі буде Я, а по орбітах — люди, які є важливими наставниками для кожного учня. Попросіть учнів поміркувати й записати, ким вони є по відношенню до людей, які їх оточують, — брат, син, друг тощо. Відтак щодо кожної з ідентичностей запропонуйте дітям порефлексувати: що інша людина думає про них, яку поведінку від них очікує, що цінує в них тощо. Такий аналіз слід провести стосовно кожної із соціальних ідентичностей, які учень визначив для себе.

Гра «Рукавичка»

Для того щоб тренувати навички децентрації, розкажіть учням казку «Рукавичка» від імені, наприклад, мишки, а потім від імені жабки, лисички, кабана, діда, а потім від імені рукавички. Ця досить кумедна гра дасть змогу подивитися на ситуацію з різних точок зору.

Техніка «Точка зору»

Запропонуйте учням розосередитися по класу. Відтак оголошіть завдання — описати те, що бачить хтось із однокласників, тобто яку картинку видно з того місця, де перебуває інший учень. Це дасть змогу також створити багатовимірне бачення невимірної ситуації.

Вправа «Тортик»

Поставте учням запитання: «Яку мінімальну кількість надрізів ножем потрібно зробити, щоб розділити торт на вісім частин?». Поміркуйте разом. Вісім — це зовсім легко, коли кожен з частин ми відрізаємо окремо. Можливо, чотири буде правильним рішенням? Теж правильно, але це рішення також надто просте. Спробуйте порізати за три надрізи: два зробіть в одній площині, а третій — перпендикулярно. Якщо учні зможуть вийти за рамки одновимірних рішень, це допоможе їм подолати інтолерантність. За потреби вчитель може допомогти учням розв'язати це завдання.

Гра «Скріпка»

Спробуйте разом із учнями «накидати» якомога більше варіантів, як можна використовувати звичайну канцелярську скріпку. Що більше цих варіантів — то ліпше. Замість скріпки може бути що завгодно — стілець, кошук, м'ячик.